

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

§. 1. De hæreticis & fictè apostatantibus & hæreticorum fautoribus
hæresisque suspectis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

de irregular. disp. 9. dub. 15. irregularitatem non inducit; quia absque vlla solemnitate exercetur, ac proinde inrer officium Ordinis reputanda non est. Sed contrarium merito docent cum communi sententia Nauarr. cap. 27. num. 2. 42. Henrici lib. 1. cap. 6. num. 1. Sayrus lib. 7. thesauri, cap. 10. n. 5. Suar. disp. 42. sect. 4. num. 19. Bonac. disp. 7. q. 3. pun. 6. num. 4. Coninch. disp. 18. num. 48. Layman. de irregularit. cap. 3. n. 2. auct. his adde, & alij. Et colligitur ex cap. 1. de clerico non ordinato ministro. Etenim absolutio Sacramentalis quantumcumque secreta sit actus est, & exercitium sacerdotalis Ordinis, sicuti est celebratio, ac proinde sicut usurpatio celebrationis à non sacerdote irregularem efficit, sic absolutio in usurpatio facere debet, falsumque est sub officio Ordinis prædictam absolutioem non contineri.

Superest tamen duplex difficultas: Prima: an exercens seruo officium Ordinis quem non habes, v. g. canendo solemniter Epistolam, aut Euangelium; celebrando, vel ministrando aliud sacramentum absque intentione tamen usurpandi Ordinis vsu, irregularitatem incurat; Negant specialiter loquentes de officio subdiaconi, & diaconi Nauarr. cap. 27. n. 2. 42. Tabiena, verbo irregularitas. 4. §. 3. Aulla 7. p. disp. 9. sect. 2. dub. 13. vers. quoniam. Bonac. de irregular. disp. 7. q. 3. pun. 6. num. 2. Cum Vgolino de censur. cap. 37. num. 10. Gaspar Hurtado disp. 2. difficult. 2. num. 5. Moueour quia in cap. 1. de clerico non ordinato ministrante, statuitur hæc irregularitas; eo quod non ordinatus solemniter baptizauerit, vel aliud officium ordini annexum exercuerit. Sed qui sine intentione celebrat, vel absoluit, vera non celebrat, neque absoluit. Ergo non exercet officium Ordinis sacro annexum, quia illud officium, seu officij simulatio non annectitur Ordini, sed ab ordine excluditur. Et confirmo: ad incurrandam hanc irregularitatem opus esse videtur, vt officium Ordinis exercat; si non verè, saltem quantum est ex se: at qui in intentionem non habet illud officium exercendi, etiam quantum est ex se non exercet, cum deficiat in intentione. Ergo non subicitur irregularitati. Et confirmo secundo exemplo rebaptizantis exterius absque intentione, quem diximus irregularitatem impositam aduersus rebaptizantes non incurtere, quia quantum est ex se non rebaptizauit.

Nihilominus verius existimo te fore in hoc casu irregularem, quod docuit Suar. de censur. disp. 42. sect. 4. à num. 18. Coninch. disp. 18. dub. 6. num. 47. Paul. Layman. de irregular. lib. 1. sum. tract. 5. par. 5. cap. 3. num. 1. vers. tertio. Ducos, nam si hæc pena irregularitatis non afficit exercentem exterius officium Ordinis cum illo ritu; solemnitate, qua communiter exercetur, neminem comprehendere qui hæreticus non sit, vel trahissimam ignorantia non laboret; alius enim non potest habere voluntatem exercendi officium Ordinis quasi ex officio. Cum enim Ordinem non habeat, impossibile est velle ministrare tanquam ordinatum, nisi ex eo quod velit exterius exercere officium. Sicuti exercet ordinatus. Quod apertius constat in Sacramento; quæ non nisi à legitimo ministro confici possunt, in quorum consecratione scilicet se non esse legitimum ministrum, nullo modo potest habere voluntatem ea sacramenta conficiendi. Relinquitur ergo, vt solum habeat voluntatem, & intentionem exercendi in exteriori foro ea quæ ordinatus potest exercere. Ergo cum hæc irregularitas imposita sit ad comprimendam auidiam eorum qui diuina officia Ordinum non ordinati usurpant, hincurritur comprehendere quoscunque exercentes seruo ea officia; etiam si verè illa non exerceant. Ex qua ratione solum est contrarie sententia fundamentum. Ille enim minister qui cum non sit ordinatus officium Ordinis in exteriori foro exercet solemniter, sine dubio facit quantum ex parte sua facere potest ad officium sacrum exercendum; quia habere aliam intentionem est ceterè impossibile, vt probatum est. Exemplum autem de rebaptizante non viget: nam illa irregularitas imposita fuit hæreticis rebaptizantibus; ac proinde supponitur illos habere intentionem rebaptizandi, & iudicare dari posse rebaptizationem. At hæc irregularitas, de qua in præsentia instituta est ad puniendos sacrilegos, qui cum ordinati non sint, Ordinis officium usurpant.

Secunda difficultas est. An hæc irregularitas solum aduersus clericos usurpantes officium Ordinis quem non habent iudicata sit; an etiam efficiat laicos simile officium usurpantes? Affirmant comprehendere etque laicos, ac clericos Syluest. verbo irregularitas q. 13. Nauarr. cap. 27. num. 2. 42. vers. septimo. Soms in 4. dist. 18. q. 4. art. 1. §. indubium. & dist. 13. q. 1. artic. 3. p. 1. conclus. 4. Gregor. de Valen. tom. 4. disputat. 4. quest. 2. pun. 1. & disputat. 7. quest. 10. punct. 1. Maiol. lib. 4. de irregular. cap. 13. num. 4. Francisc. Suar. tom. 3. de sacram. disputat. 37. sect. 4. circa finem. & de censur. disputat. 42. sect. 4. numero 3. Aulla 7. p. disputat. 9. dub. 10. Coninch. disp. 18. dub. 6. numero 45. Aulla 7. p. disputat. 9. sect. 2. dubit. 13. Fillucius tractat. 20. capite 7. quest. 8. numero 208. Gaspar. Hurtado disputat. 2. de irregularit. difficultat. 2. numero 4. & alij. Ducuntur ex capite 1. de clerico non ordinato ministr. vbi generaliter statuitur, ne ordinetur, qui cum ordinatus non

Terà. de Castro Sum. Mor. Pars VI

sit baptizauerit, officiumve sacrum exercuerit, qui textus cum sic antiquior Rubrica, nequit ex Rubrica restringi. Præterquam quod verbum illud de clerico in titulo appositum, fortè ex inadvertentia appositum fuit, cum in antiquis codicibus non habeatur. Adde grauius peccare laicum usurpantem Ordinis officium, quam clericum. Non igitur expediebat clericum hac irregularitatis poena punire, & liberum laicum relinquere.

Ceterum etsi hæc sententia probabilis sit, vetiorem existimosque asserit hanc irregularitatem solos clericos, & non laicos comprehendere. Vti docuerunt Angel. verbo irregularitas 1. num. 38. Rosella num. 2. in princip. Aulla num. 65. Tabiena 4. num. 2. Henrici lib. 7. de baptismo. cap. 29. num. 5. & lib. 14. cap. 6. num. 2. Sayrus lib. 7. cap. 10. num. 6. Bonac. de irregular. disp. 7. q. 3. p. 6. num. 1. Paul. Laym. lib. 1. sum. tract. 5. par. 5. cap. 3. num. 3. Moueour, quia esto Textus in cap. 1. de clerico non ordinato ministr. generaliter videatur loqui, & tam laicos, quam clericos comprehendere: at cum sub titulo, & Rubrica de clerico non ordinato ministrante constitutus sit, indicatur manifestè pro Clericis tantum latum esse. Neque verum est in antiquis codicibus omisum esse verbum illud de clerico: nam Sayrus testatur se in septem manuscriptis codicibus legisse titulum; & Rubricam sicut in his editionibus castigatoribus continetur. Præterquam quod textus hanc irregularitatem indicentes aperte significant solis clericis iudici. Nam cap. 2. expressè loquitur de ordinato, cui vltra prohibitionem, ne ad superiores Ordines ascenda; suspensio infligitur per biennium, vel triennium ab Ordine præcipuo quem habet. In cap. vero 1. si sequamur probabilem intellectum Panormit. ibi Syluestri, & Sayri locis allegatis asserentiam illis verbis Abitaur ab Ecclesia suspensionem, seu depositionem ferendam iudici, manifestè constat de Clericis tantum esse sermonem, nam laici nec suspendi, nec deponi possunt. Et licet grauius peccet laicus quam Clericus officium Ordinum usurpans; quia tamen Clerici frequentius quam laici illud usurpare solent, ea de causa aduersus Clericos usurpantes dictum officium statuta est irregularitas, & non aduersus laicos.

Qualiter autem ob indignam Ordinis habitum administrationem irregularitas contrahatur satis explicatum est disp. 1. 2. 4. 5. §. 6. huius tractatus, loquentes de censuris in communi de excommunicatis, suspensione, & interdicto. Et sæpè resoluimus ob nullam iniquam Ordinis administrationem incurri irregularitatem præter illam in qua censura excommunicationis, suspensionis, vel interdicti violatur.

Tandem de dispensatione huius irregularitatis prouenientis ex vsu, & officio Ordinis quem non habes, dicendum est, solum Pontificem eam posse concedere, vt ad superiores Ordines ascenda. Sicuti tradunt Innocent. cap. dilectio. num. 3. de temporib. ordinat. Panormit. cap. 2. num. 3. de clerico non ordinato ministrante. Syluest. verbo irregularitas qu. 12. in fine. Angela ibi. num. 28. Maiol. lib. 4. cap. 13. num. 3. Nauarr. cap. 27. num. 2. 42. Suar. de censur. disputat. 42. sect. 4. num. 3. Sayrus lib. 7. cap. 10. num. 11. Aulla 7. part. disp. 9. dub. 15. Bonac. de irregular. disputat. 7. q. 3. punct. 6. num. 10. & alij. Vt verò possit in susceptis Ordinibus ministrare, asserunt præcitati Doctores posse Episcopum eam dispensare ex dicto cap. 2. de clerico non ordinato ministr. vbi hæc suspensio arbitrio Episcopi remittitur. Verum si rectè aduertatur solum in præcitate Textu Episcopo committitur, an sis biennio, vel triennio suspendendus; moderati autem tempus biennij nullo modo videtur concessam, ac proinde imposita suspensione biennij nequibit Episcopus illam tollere. Sæpè tamen subintelligenda est concessio Cone. Trident. sess. 24. cap. 6. pro irregularitate ex delicto occulto proueniente. Sicuti præcitate aduertunt Suar. & Bonac. supra.

PUNCTVM XIX.

De irregularitate proueniente ex crimine hæresis.

§. I.

De hæreticis, & fictè apostatantibus, & hæreticorum fautoribus, hæresisque suspectis.

- 1 Communis sententia affirmat crimini hæresis etiam occulte, irregularitatem annexi.
- 2 Contrarium probabile est.
- 3 Plures consent posita hac irregularitate extendi ad eos qui exterius fidem abnegant, tamen si interius retineant.
- 4 Satis probabile oppositum est.
- 5 Fautores hæreticorum ab irregularitate excusantur ex plurium sententia, etsi alij contrarium censent.
- 6 Hæresis suspecti irregularitas sunt, dum non putantur suspensioem.

Y

Com

Communis sententia affirmat irregularitatem annecti crimini hæresis etiam occulto, sicut annectitur excommunicatio. Vti docuerunt alii relatis Pegna *director. inquisit. 3. p. comment. 162. q. 13. & comment. 175. q. 146.* Nauarr. *cap. 27. num. 205. ver. tertio.* Syluest. *verbo irregularitas q. 5. Tolet. lib. 1. cap. 64. Suar. 1. de censur. disp. 43. sect. 5. num. 3. & tract. de fide. disputat. 21. sect. 5. num. 1. & 2. Thom. Sanch. lib. 2. in decalog. cap. 25. num. 2. Farinac. de hæresi. q. 189. num. 43. & q. 192. num. 67. Filliac. *tract. 20. cap. 9. num. 17. Bonac. disp. 7. de irregular. q. 3. p. 7. in princ. Coninch. disp. 18. dub. 7. à m. 50. Mouentur ex cap. si qui Presbyteri. & cap. saluberrimum. & cap. consentientibus. 1. quasi. 7. & cap. nos consuetudine. dist. 1. 2. vbi Clerici apostatantes à fide prohibentur ad vltiorem gradum ascendere, licet in susceptis Ordinibus postquam conuersi sunt, permittantur ministrare. Sicuti habetur in cap. saluberrimum, ibi enim redeuntibus ad fidem admittitur spes promotionis, & pro magno beneficio conceditur in susceptis Ordinibus perseverare: nisi iterata ynctione, hoc est Baptismi Sacramenti iteratione fuerint maculati. Quod si in cap. voluerint. 1. q. 7. dicitur de notariis redeuntibus ad Ecclesiam posse ordinari, intelligi debet ex dispensatione iuxta cap. maximum, & cap. Donatum: vel saltem intelligendum de laicis, quibus non est ita certum, hanc irregularitatem esse impostam, cum omnes textus, qui hanc irregularitatem indicere videntur, de Clericis loquantur. Præterea in c. 2. & 1. de hæreticis in 6. redduntur hæretici inhabiles ad beneficia Ecclesiastica, & officia publica. Ergo hinc est irregularitas esse.**

Nihilominus est hæc sententia communis sit, existimo tamen contrariam nempe irregularitatem crimini hæresis occulto non annecti, esse valde probabilem. Vti tradiderunt Perez. *lib. 8. ordin. tit. 4. lib. 3. fol. 98. ad finem.* Henriq. *lib. 1. c. 4. num. 6. & cap. 3. num. 2. Cosmas Philiac. lib. 4. cap. 15. Sayrus lib. 9. cap. 1. numero 16. Saas, verbo irregularitas ex defectu anime, num. 2. Auila 7. p. de irregular. disp. 4. dub. 2. Paul. Layman. de irregular. cap. 4. num. 13. Gaspar Hurtado disputat. 2. dist. 4. num. 14. & alij relati ab August. Barbosa in remissionib. concilij sess. 24. cap. 6. verbo hæresis. Ducor quia textus hanc irregularitatem indicentes notorietatem criminis exigunt; & siquidem sermonem dirigunt non ad ipsos hæreticos, sed ad Ecclesie pastores, quibus præcipitur, ne hæreticos ad Ordines admittant.*

Præterea cap. saluberrimum, quod meo iudicio est præcipuum, & vnicum ad hanc irregularitatem probandam, loquitur de peccato; siquidem mandatur fieri abiuratio solemniter quæ fit in scriptis. Item in cap. 2. de hæreticis in 6. hæretici, aperte supponitur notitia communis. Prohibetur enim ibi, ne hæretici, & eorum fautores ad beneficium, vel officium publicum admittantur, quod nisi delictum sit publicum præstari nequit.

Posito hæreticos irregulares esse, dubitant primò Doctores; an hæc irregularitas extendatur ad eos qui exterius fidem abnegant, tamen si interius illam retineant? Tuentur affirmatiuam partem Maiol. *lib. 5. de irregularit. cap. 34. nu. 2. Vivald. candelab. sacrament. tit. de irregular. num. 88. Suar. de censur. disputat. 43. sect. 2. num. 2. Thom. Sanch. lib. 2. in decalog. cap. 25. num. 6. Farinac. de hæresi. q. 192. num. 75. Bonac. disp. 7. de irregular. q. 3. p. 7. num. 2. Mouentur ex cap. presbyteros 50. dist. vbi de Presbytero qui ex timore fidem abnegauit subditur sacerdotale officium non posse ministrare, neque offerre, neque sermonem ad populum habere. Diaconis verò, & alijs Clericis inferioribus impeditur ascensus ad superiorem gradum, & in suscepto nequeunt ministrare, nisi de consensu Episcopi, cui in hac parte committitur potestas, & illam vtgentem causa tantum exercere debet. Sponte verò fidem negantibus est sustentatio tributaria, non tamen conceditur ad altiores Ordines ascensus. Deinde qui exterius fidem abnegat apostata est verbo & opere. At apostata pœnis hæreticorum subicitur. cap. Non potest 20. q. 7. & cap. contra Christianos de hæreticis lib. 6.*

Verum est prædicta sententia communior sit, mihi tamen probabilis videtur asserere neque in *suprad. cap. Presbyteros*, neque alibi contineri irregularitatem aduersus fidem negantem fidem. Nam in *dicto cap. Presbyteros* nullum est verbum, ex quo colligatur Presbyterum illum fidem à fide apostatasse, poterat enim timare duci, & nihilominus fidem ex animo abnegare. Deinde casu quo Textus loqueretur de fide negante solum comprehendit delinquentes publicè, nam in conclusione dicitur eos, quorum crimina manifesta sunt ante, vel post ordinationem à sacris Ordinibus deficientes esse; quorum tamen peccata secreta sunt, secreta satisfactione secundum sacerdotis edictum in proprijs Ordinibus remanere posse. Ex quibus verbis etiam roboratur superioris sententia num. 2. relata probabiliter. Textus autem relati in *cap. non potest. Cap. contra Christianos*, in quibus apostata à fide hæresis pœnis subicitur, intelligendi sunt de vero apostata qui fidem ex animo negauit: secus qui solum verbis, vel factis negationem significauit. Atque ita defendit Azor.

1. lib. 8. c. 1. q. vlt. & c. 2. q. 8. Nauarr. lib. 5. confessor. tit. de heres. conf. 3. alias 9.

Secundo dubitatur, an fautores hæreticorum (intelligi quatenus hæretici sunt) receptatores, & defensores ea irregularitate afficiantur, quæ afficiuntur hæretici; Sanch. Suen. Coninch. Bonac. & alij *locis allegatis*, affirmant dacti ex cap. 2. hæretici de hæreticis lib. 6. vbi ij, & eorum filij vsque ad secundam generationem prohibentur, ne ad Ecclesiasticum beneficium, aut officium publicum admittantur. Nominatam officij videtur intelligendum officium Ordinis, ergo ad Ordine excluduntur, ergo sunt irregulares. Cæterum Henriq. *lib. 14. cap. 4. n. 6. Eman. Saas, verbo irregularitas ex defectu anime, num. 2. negant hos fore irregulares, quia neque ex dicto cap. 2. de hæreticis in 6. neque ex alio cap. id colligitur. Nam esto in dicto cap. fautores hæreticorum ab officio publico excludantur, nomine officij publici non officium Ordinis, sed officium iurisdictionis vti est Magistratus, Notarius, &c. intelligendum est, vt de facto Glossa intelligit ex Textu in cap. Felices §. quod si quis de Pœnis lib. 6. Illud enim vocant officium publicum quod ad publicam vtilitatem, & regimen populi ordinatur. Aliàs si nomine officij publici officium Ordinis etiam intelligeretur prius Pontifex debebat hos fautores hæreticorum ab officio publico, quam à beneficio excludere; quia Ordinis collatio beneficiorum collationi præsupponitur. Vt aduertit Gaspar Hurtado de irregularit. dist. 2. difficult. 3. num. 7. Sed concessio irregularitatem ab his fautoribus contrahi; debet fautoria publica esse, quia de ea vt publica loquitur textus; siquidem prohibentur ordinari hæreticorum fautores ad publica officia admittere, quod fieri nequit, nisi ipsi ordinariis fautoria nota pœnede sit.*

Quoad suspectos hæresis atrinet, an irregulares sint; Respondet optimè Henriq. *lib. 14. cap. 4. num. 6. in fine. Suar. dist. 43. sect. 2. num. 9. & 10. Sanch. lib. 2. in decalog. cap. 25. num. 10. Farinac. de hæresi. q. 192. num. 81. Coninch. dist. 18. dub. 7. n. 15. esse secundum quod irregularitas, id est, dum non purgatione suscipionem, nam illa purgata absque dispensatione poterunt ad ordines promoueri. Quocirca, qui propter vehementem suscipionem hæresis coactus est ab inquisitionibus de vehementi abiurare, facta abiuratione non manet irregularis, neque inhabilis ad beneficia, & officia publica; quia non fuit tanquam hæreticus damnatus, sed tanquam de hæresi suspectus, quem suscipionem abiuratione illa facta se nunquam in hæresim incurrisse, neque vquam incursum suscipienter purgat; ac proinde neque infamis, neque inhabilis ad beneficia, vel officia manet, neque eorum beneficia habita vacare debent. Sicuri notatur Nauarr. *lib. 5. confessor. tit. de hæreticis conf. 3. & 6. alias 8. & 19. Elamin. de rescript. lib. 4. q. 3. num. 17. Henriq. lib. 13. cap. 56. num. 1. Saas, verbo hæresis num. 5. Sanch. lib. 2. in decalog. cap. 25. num. 12. Farinac. q. 192. num. 80.**

§. II.

De filiis, & nepotibus hæreticorum.

1. *Predicti irregulares sunt.*
2. *Vi hanc irregularitatem contrahant debent nasci post parentum delictum.*
3. *Insuper debet delictum parentum notorium esse, & in eo decessisse.*
4. *Negant plures probabiliter filios illorum qui ob crimen hæresis repetitum comburantur, quibus signa contritionis demonstrant, irregulares fore.*
5. *Communior sententia eos irregulares censet.*
6. *Extenditur doctrina ad filios illorum qui comburantur, qui probatam hæresim negant.*
7. *Insuper requiritur ad hanc irregularitatem, vt parentes descendentes hæretici, infames ob hæresim reputentur.*
8. *Filij denunciantes parentes hæreticos ab irregularitate excusantur.*

Filios, & nepotes hæreticorum, & eorum fautores & receptatores irregulares esse si per viam vitium descendant, si vero via legitime filios non nepotes docet ex communi sententia Nauarr. *cap. 27. num. 20.* Simancas *de castro lic. institut. tit. 9. num. 14. Suar. de censur. disp. 43. sect. 3. num. 1. Valen. dist. 7. q. 19. pun. 3. in 3. specie irregularitatis. Sanch. lib. 2. in decalog. cap. 28. num. 7. Coninch. dist. 18. dub. 7. n. 56. Bonac. dist. 7. de irregularit. q. 3. p. 7. num. 9. Ducuntur ex 6. statutum de hæreticis in 6. vbi ij filij excluduntur ab officio, & beneficio, & nomine officij officium Ordinis intelligunt. Hanc irregularitatem extendunt Doctores cum Glossa in *dicto c. statutum, verbo vobis.* Couarruu. 2. *variar. cap. 8. n. 1. Pegna 3. p. direct. comment. 163. Suar. Azor. & alij plures relati à Sanch. lib. 2. in decalog. cap. 27. n. 11. ad filios illegitimos, & spurios, quia nulla est ratio ob quam ij specialiter priuilegio quam filij legitimi gauderent, maxime cum textus generaliter de filiis loquatur.**